

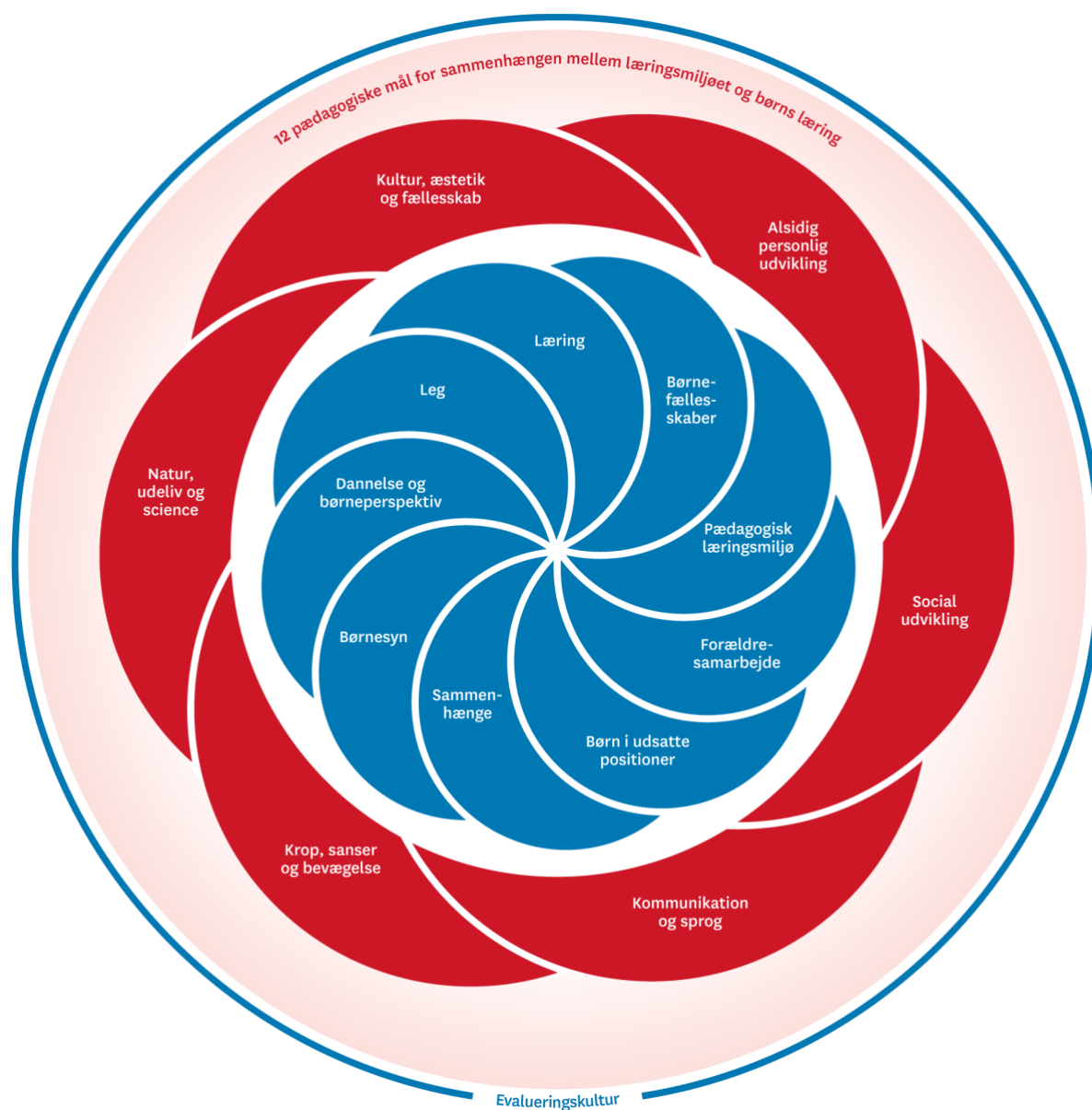
Pædagogisk læreplan for Rudolf Steiner Børnehaven ved Skoven i Køge 2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

De styrkede læreplaner er grundlaget for den pædagogiske praksis i børnehaven, og har til formål at styrke børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for den Rudolf Steiner-pædagogiske opfattelse af barnets liv i den første syv årsperiode. Vores pædagogiske grundlag er sammenhængskraften mellem børnene og medarbejderne samt mellem forældre kredsen og medarbejderne.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Alle former for Rudolf Steiner dagtilbud både danske og udenlandske har fælles værdier som bygger på Rudolf Steiners impulser og menneskesyn. Men Rudolf Steiner dagtilbud er i praksis meget forskellige ift. hvordan pædagogikken udledes på det pågældende sted.

Rudolf Steiner pædagogikken er, som navnet antyder grundlagt af den Østrigske mand Rudolf Steiner (1861-1925) I 1919 grundlagde Steiner den første skole i Stuttgart. Pædagogikken her fik dog navnet Waldorf pædagogik, da skolen blev oprettet for børn af funktionærer og arbejdere på Waldorf Astoria's cigaretfabrik.

Rudolf Steiner børnehaven ved skoven har eksisteret siden 1991 som en puljeordning med driftsoverenskomst under Køge kommune.

Børnehavens beliggenhed er på Valløvej tæt på Vallø slot, i naturskønne omgivelser med skov, mark, dyre- og planteliv som vores nærmeste naboer. Vi bor i "Fikintethuset" som vi lejer af Vallø stift.

Ved vejen fra Billesborg til Vallø, i udkanten af Purlund, ligger "Fikintethuset". Om oprindelsen til dette navn fortælles følgende sagn:

"Saa længe Anna Sofie Reventlov var viet til Kong Frederik den fjerdes venstre Haand, boede hun for det meste paa Vallø Slot. Naar nu Kongen kom kjørende fra Kjøge til Vallø, samlede de fattige fra Egnen ved Vejen i Nærheden af det lille Skovhus, for at bede om en lille Gave. Kongen lod det da stadigt regne ned med Smaaskillinger til højre og venstre; men det skete alligevel næsten hver Gang, at nogle intet fik. Disse gav sig da til at raabe: "Jeg fik intet! Og jeg fik heller intet!" Og deraf gav saa Folk paa Egnen Huset Navn og kaldte det "Fikintethus", som det har beholdt siden."

Vi forsøger at gøre vores børnehave så hyggelig og hjemlig som muligt, samt prøve at leve op til det lille ord med så stor betydning - børnehave - en slags have for børn, hvor tid og sted ind imellem næsten ophører med at eksistere. I fællesskab passer vi vores dyr (høns, kat og kaniner) samt ordner gøremål af forskellig karakter både ude og inde.

Børnehaven er en lille enhed med 22 børn i alderen 3-6 år samt en mindre gruppe på 5 børn i alderen 2-3 år. Pasningen af disse guldklumper varetages af 4 fuldtidsansatte samt en lønnet studerende som kommer fast i bh hver uge. Åbningstiden er mandag til fredag fra 7-17.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn:

Vi vil i vores børnehave gerne sikre barnets ret til at vokse op i et miljø, hvor barndommen har en værdi i sig selv, hvor den ikke kun er en forberedelse til senere skolestart, men er hele det grundlæggende fundament i selve "Livets skole". Vi lægger meget vægt på, at barnet er i en dannelsesproces, som vi skal have stor respekt for, når vi skaber rammerne omkring det. Barnet vil og kan selv række ud efter verden. Det lærer gennem sine sanser, hvor det smager, lugter, lytter, mærker og føler på sine omgivelser, og får derved egen erfaring med alt omkring sig. Barnet øver sig i alle dets vågne timer på at lære at mestre bevægelse, sprog og tænkning, som tilsammen danner grundlag for al senere læring.

Dannelse og børneperspektiv:

Før barnet kan begynde at lære noget som helst, skal det opleve nærvær og kontakt med voksne, som det har tillid til. Den tilknytning kan skabes, når medarbejderne er til stede som autentiske, tydelige mennesker, der er parate til at bruge, udtrykke og udvikle sig selv. Når barnet så har fået en god tilknytning til de voksne og kan finde ro i sig selv, er det klar til at deltage i et fællesskab og lære nyt.

Moralsk dannelse sker i den daglige omgang med hinanden. Vi behandler hinanden og tingene omkring os respektfuldt. Vi viser børnene, at der findes værdier, som det er værd at værne om. Hver dag høres der fortællinger, som kan inspirere til at forstå verdens mangfoldighed og viser veje til at handle i livet.

Kulturel dannelse sker igennem den måde hverdagslivet udformes på, og gennem de ting, handlinger og holdninger, som barnet omgives af. Vi lægger stor vægt på, at børnene har en smuk æstetisk ramme i det daglige liv i børnehaven. Rim og remser, sange, eventyrfortælling og vores forberedelser til de forskellige årstidsfester henter kulturelt indhold med glæde og fantasi ind i hverdagen.

Social dannelse sker gennem vores samværskultur, hvor alle deltager i og har betydning for fællesskabet. I garderoben og ved måltider lærer børnene at tage hensyn og vente på hinanden. I den daglige sangleg lærer barnet både at være i centrum, og at lade andre være midtpunkt. I børnenes frie leg oplever de at skabe fællesskab, og at der i fællesskabet er plads til den enkelte. Gennem venskaber og konflikter lærer børnene sig selv og de andre at kende, samt at sætte grænser og samarbejde

Moralsk, kulturel og social dannelse handler om at lære respekt for sine omgivelser, andre og sig selv, hvilket vi ser som grundlæggende for at kunne agere som individ i et demokratisk samfund.

I vores børnehave ses børnenes medbestemmelse og medansvar primært under den frie leg. Vi voksne holder lavest mulig profil, og blander os kun med hjælp, hvis der er problemer med deres fysiske formåen, hvis de bliver uenige og ikke selv kan løse problemerne, eller hvis man er ny og ikke rigtig kan finde ud af at lege endnu. Men ellers er det de voksnes opgave at lave forskellige "voksenaktiviteter", som børnene kan være med i eller som kan inspirere dem i deres leg. I den frie leg kan stort set alt lade sig gøre. Vi strækker os meget langt og giver sjældent et "nej", med mindre, det er til skade for barnet selv, de andre børn, voksne eller materiellet. Det er dog altid de voksnes overordnede ansvar at have overblik og indsigt i, indenfor hvilke rammer børnene kan bevæge og agere sig frit i.

Leg:

Legen er barndommens sprog. Vi anser barnets fantasifulde leg som et vigtigt redskab for tilegnelsen af personlige og sociale færdigheder. I legen udlever og efterligner barnet sanseindtryk, oplevelser og erfaringer og afprøver mange forskellige kombinationer, både individuelt og i børnefællesskaberne. I fælleslegen afprøver barnet forskellige roller og positioner sammen med kammeraterne, og dette giver efterhånden barnet reelle livserfaringer, som styrker dets selvværd og selvtillid. Vi lægger vægt på, at der er god tid til at lege, og at alle leger på forskellige måder. Der skal være plads til hurtigt løb, stille madlavningsleg i sandkassen, koncentreret opbygning af hule, omsorgsfuld pleje af dukken, eller voldsomme tumlelege osv. Vi opfordrer og inspirerer børnene til at lege med forskellige børn og at prøve forskellige roller i legene. Mens børnene leger, er de voksne optaget af hverdagens gøremål så som at ordne vasketøj, lave bål eller reparere legetøj. Samtidig er pædagogerne til stede og kan understøtte når det er relevant. Det er vigtigt for børnene at kunne opleve nærvær på mange måder og at den voksne også er nærværende i den stille samtale med barnet mens der arbejdes.

Læring:

I Rudolf Steiner pædagogikken lægges der vægt på, at barnet lærer at være i verden som sig selv. Det lærer barnet først og fremmest gennem leg og ved at blive mødt af tydelige, nære og omsorgsfulde voksne, som det kan efterligne. Barnet vil gennem sin tid i børnehaven lære at blive selvhjulpnen ved af og påklædning. Det vil lære sin krop at kende og udvikle sin grov- og finmotorik gennem alle dagens aktiviteter. Hos os ønsker vi at bruge de gunstige omgivelser til at løbe i sand, klatre i træer, grave huller, save brænde, lytte til fuglene, undersøge dyrespor samt tilegne børnene viden om de 4 elementer jord, luft, vand og ild.

Forudsætningen for at det unge og voksne menneske kan tænke og agere kreativt og innovativt er, at det som barn stimuleres til at udvikle en rig indre billedverden. I nutidens verden, hvor digitale medier fylder meget, møder barnet konstant færdige ydre billeder, som ikke stimulerer dets egen indre billeddannende aktivitet. Vi forsøger, særligt gennem fortælling og eventyr, at vise kvaliteter, som kan inspirere børnene til at bruge deres fantasi og danne deres egne billeder. Ligesom at børnene, uanset køn, deltager på lige fod i alle aktiviteter, og alle prøver rollerne som prinsesse, ridder, heks eller trold. Vi ønsker at udvikle barnets følelsesliv ved at understøtte det i at lytte til og udtrykke sig selv. Barnet udvikler sit sprog gennem samtale og fortælling, fri leg, sange, rim og remser. Barnet udvikler sine fysiske kompetencer gennem de daglige gøremål som at tegne og male, feje, skrælle gulerødder og slæbe brænde. Op til årstidsfesterne deltager barnet i forberedelserne, hvor der fx til påskefesten skal laves karsehaver, til høstfesten laves smør og til

lanternefesten skal laves lanterner til levende lys. Barnet lærer ved at prøve, fejle og prøve igen, indtil det lykkes. Vi voksne, skal støtte barnet i at komme igennem processen, såvel ved at lære det håndværket som ved at træne tålmodighed, ihærdighed og fordybelse.

Børnefællesskaber:

Børnehavens rytmiske hverdag er planlagt, så der skabes et socialt trygt rum, hvorigennem det enkelte barn kan lære og udvikle sig både som individ og som en del af en gruppe. Det er af stor vigtighed, at barnet føler sig som en del af en gruppe og at det i gruppen føler sig set og anerkendt, som den det er. Børnenes fællesskab udvikles gennem leg, fælles aktiviteter og en oplevelse af at være i og bidrage til fællesskabet. Igennem sangleg, dukketeater og årstidsfester får børnene en fælles fortælling, som bidrager til oplevelsen af at være en del af fællesskabet. Gennem disse aktiviteter lærer børnene desuden som gruppe at vente og at lytte til og lade sig inspirere af hinanden og de voksne.

Alle hverdages gentagne aktiviteter som måltider, af- og påklædning og ture ud af huset er med til at styrke oplevelsen af at være en gruppe, der venter på og tager hensyn til hinanden. Vi er opmærksomme på, at der ikke dannes alt for lukkede grupper med de samme børn, der altid leger sammen ved bl.a. at inddrage forskellige børn i de daglige gøremål, så hvert enkelt barn får prøvet nye færdigheder og gør det med forskellige børn, så der kan indgås nye relationer. Dette sker med opmærksomhed på og i respekt for, at to eller flere børn i en periode kan søge de samme børn for at knytte tætte bånd og udvikle relationen. Derudover sammensætter vi også små lærings grupper ud fra, hvilke børn, der kan være med til at udvikle hinanden. Det er en del af børnehavens pædagogiske arbejde, at støtte forældre i at lave legeaftaler uden for børnehaven, og dermed bidrage til et velfungerende børnefællesskab.

Endvidere er der ved flere af vores årstidsfester (lanterne-, jul- og sommerfesten) inviteret forældre, søskende og bedsteforældre med for at styrke barnets oplevelse af at være en del af et større fællesskab på tværs af alder, køn og kultur. To gange årligt har vi arbejdsdag, hvor børnene deltager med deres forældre og søskende. Alle bidrager, efter evne, med renovering af børnehaven (male vinduer, terrasse, reparere hegn mm) og eventuelle nye projekter. Derved styrkes ligeledes oplevelsen af at være en del af et større socialt fællesskab, hvor alle efter evne bidrager til fællesskabet for helhedens bedste.

Pædagogisk læringsmiljø

Vores læringsmiljø er kendetegnet med et særligt fokus på ro og rytme. Ro og rytme er en forudsætning for at kunne tilegne sig ny læring. Rytme ikke er ikke en fast takt, det er en bevægelig størrelse. Vi tilrettelægger hverdagen så der er plads til i eget tempo at tilegne sig de fornødne kundskaber. Ro er afgørende både for øjet og øret, men også ro i forhold til at holde tilbage med den intellektuelle påvirkning. Vi har en stor grad af ordenssans, som skaber ro for øjet, vi rydder op flere gange dagligt både indenfor og udendørs på legepladsen. Orden og æstetik er væsentlige faktorer for at give et miljø, som barnet har lyst til at være og lære i. Vi taler ordentligt til hinanden og undgår unødigt støj. Vi forsøger at flytte os fysisk derhen, hvor det kræves for at kunne tale sammen, både børn og voksne imellem men også voksen til voksen, i stedet for at råbe. Læringsmiljøet tager udgangspunkt i, at vi voksne ser os selv som forbilleder og er dermed ansvarlige for, at vi som individer er en del af det gode læringsmiljø

I børnehaven ved skoven har vi en dagsrytme, ugerytme og en årsrytme. Det er vores overbevisning at en tydelig og harmonisk rytme giver børnene muligheden for at mestre deres dagligdag på den bedste måde. De er hurtigt fortrolige med vores form og er så helt frie til at koncentrere sig om indholdet. Det er vores erfaring at børn hurtigt falder til i vores fælles "hjem" fordi rytmen er bærende og genkendelig.

Når børn er i trivsel, har de kræfter til rådighed til at bygge videre på deres udvikling.

Samarbejde med forældre om børns læring.

I børnehaven ved skoven starter vores samarbejde med hjemmet faktisk inden barnet starter fysisk hos os. Forældre modtager en velkomstmail med praktiske oplysninger vedrørende den kommende start og indkøring i børnehaven. Vi afholder forældremøder, gerne med temaer ud fra det som rører sig i forældregruppen på det pågældende tidspunkt. Derudover har vi samtaler om barnets udvikling og trivsel løbende.

Ved aflevering og afhentning kan forældre altid overlevere vigtig information og ved afhentning afser vi gerne tid til at give de forældre, der har brug for det, en kort info om barnets dag. Det er vigtigt for os at vi beholder en lethed i stemningen med hinanden, så svære samtaler hører ikke til i en garderobe eller ved afhentningen.

Vi ser det også som vores opgave at vejlede forældrene i, hvordan de kan bidrage til barnets udvikling og læring, og hvad de kan øve og støtte barnet i derhjemme. Vi bestræber os på at sende informative nyhedsbreve ud på mail så ofte vi vurderer det er nødvendigt.

I årets løb har vi forskellige arrangementer, der styrker det sociale sammenhold og relationer mellem børn, forældre og medarbejdere i børnehaven.

Børn i udsatte positioner

Børn kan være fysisk, følelsesmæssigt og socialt udsatte. Nogle børn har et handicap, andre mangler omsorg og stimulation eller ro og overskuelighed. Mange børn savner tydelige voksne, som tør vise vejen og skabe rammer omkring barnets dagligdag. Vi bestræber os på at være rumlige over for vores børn, med alle deres forskelligheder. En forudsætning for at få øje på det udsatte barn er, at vi hver dag ser og forholder os individuelt til hvert enkelt barn. Hver morgen bliver børn og forældre mødt af en voksen i børnehaven, som tager imod og siger velkommen til en ny dag. I dette møde søger vi at fornemme barnets tilstand, og så bruge den fornemmelse til at støtte barnet i løbet af dagen.

Gennem de daglige aktiviteter kan vi iagttage, hvornår og hvordan det enkelte barn er udfordret og tilgodese barnets behov ved at tilpasse dagens aktiviteter. Vi har bevidsthed på barnet og griber ind og hjælper, når der er behov for det. Nogle gange kan børn befinde sig i sårbare livssituationer, som en skilsmisse eller et dødsfald. Her vil vi til en hver tid samarbejde med forældrene omkring barnets situation så vi kan hjælpe barnet til at komme igennem en svær tid. Vi søger gerne hjælp udefra, når vi føler at vi og barnets familie har brug for ekstern hjælp.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvert år er der en gruppe børn der skal videre i skole og så bliver der en ny dynamik i børnegruppen. Nogle børn skal nu finde ud af at være "de store" i børnehaven. Det tager tid for børnene at finde ud af hvem er jeg og hvor står jeg i denne nye konstellation. Vi har fokus på at børnene skal være så selvhjulpne som muligt, børnene skal selv kunne tage tøj af og på, pakke deres tasker til og fra skovturen, og de skal øve sig i at tørre sig selv efter toiletbesøg.

Sidst i efteråret starter vi et lille "før skole" forløb op i ugleklubben. Aktiviteterne er alle med et skoleforberedende islæt. Hvert barn får en mappe, hvor de kan øve sig i de mere finmotoriske kompetencer, som farvelægning, bogstaver og tal. Vi klipper med saks og vi øver deres vedholdenhed ved at stille krav til opmærksomhed og koncentration om en bestemt opgave. Vi øver at lytte til hinanden, vente på tur og at udsætte egne behov samt at kunne modtage en kollektiv besked og agere på denne.

Vores institution ligger meget afsides og vores familier vælger mange forskellige skoler. Oftest vælges der små private eller friskoler, og som udgangspunkt er besøgsdage til skolerne noget de selv står for.

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi lejer vores bolig af Vallø stift. Vi betaler for at få lov til at gå uden for stierne i skoven og har etableret mange baser i skoven, som danner et trygt læringsmiljø for børnene. Vi passer godt på skoven og vi samler gerne affald efter andre skovbesøgende på vores daglige ture i skoven. Derudover går vi tit ture til Vallø Stifts smukke slotspark eller den lige så dejlige Solgårdspark tæt på vandet. Når vejret er godt besøger vi selvfølgelig også stranden.

Hvert år afholdes der fasanjagt på vores mark ved børnehaven. Vi er med på nærmeste hold når jægere og hunde ankommer, og de børn som ønsker det er med på kiggeniveau under selve jagten. Børnene er meget nysgerrige på hvad jægerne skal, hvad hundene skal og hvorfor de skyder fasanerne. Alle spørgsmål bliver besvaret, hundene bliver klappet og nogle får en halefjer fra de døde fasaner. Efter endt jagt i hele området er vi gerne så heldige at modtage et par fasaner og ænder som vi i fællesskab renser og spiser.

Naboerne til børnehaven (ca. 1 km væk) har på deres grund mange fine æbletræer, og det hænder at vi får lov til at samle alle dem vi vil have til at lave most ud af.

På det lokale bibliotek i Herfølge låner vi bøger.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Da barnet er et sansende væsen og oplever omverdenen gennem sanserne er det vigtigt, at der både på det fysiske, psykiske og æstetiske plan er rammer som barnet trives i. Alle voksne i børnehaven tager ansvar for, at børnenes miljø er så hensigtsmæssigt for dem som muligt. Dette gør vi på forskellige måder.

Ved det fysiske børnemiljø er vi opmærksomme på støjniveau, indeklima, plads til fysisk udfoldelse, plads til stille aktiviteter, hygiejneforhold, lysforhold, garderoben, legepladsen og rummenes indretning. Vi sikrer daglig oprydning og omsorg for de fysiske rammer, ved at sørge for at rydde op, dvs. at alle ting har deres faste synlige plads. Således er det nemt at overskue, selv for et lille barn, hvor tingene har hjemme, både når de skal bruges til leg, og når der skal ryddes op. Endvidere er det vigtigt at lære børnene, at tingene har en værdi – vi ser nødigt, at de bliver væk, og derfor rydder vi omhyggeligt op, og lærer børnene at alting har sin plads. Desuden kan det være værdifuldt for resten af livet at kende fornemmelsen af at føre ting helt til ende.

Ved det psykiske børnemiljø er vi opmærksomme på en gensidig respekt og tolerance. Vi ser på samspillet mellem børn og voksne, på børnenes indbyrdes samspil og har fokus på accept af forskelligheder, vi deler børnene i mindre grupper så ofte som det kan lade sig gøre og sørger for at alle har del i et fællesskab.

Men også stemningen mennesker imellem er vigtig. Derfor taler de voksne respektfuldt til og om hinanden, er åbne, ærlige og ikke mindst hjertelige over for både forældre og børn og naturligvis også overfor hinanden som kolleger. Da børn også sanser stemninger, er det afgørende, at der er overensstemmelse mellem den indre stemning og den ydre handling hos de voksne, så vi tilstræber at være tydelige og autentiske frem for alt. Når vi bevæger os fra en voksenstyret aktivitet til en anden, sker det ofte gennem en sang. Således er der en "rydde op" sang, en "vaske hænder" sang mm. Derved oplever børnene voksne, der med glæde begynder at rydde op mens de synger, og dette efterligner børnene, så de naturligt istemmer og lægger ting på plads. I det hele taget er tales og synges der respektfuldt og kærligt til børnene for at skabe et trygt børnemiljø.

Ved det æstetiske børnemiljø er vi opmærksomme på om vores indretning og udsmykning er stimulerende og inspirerende for børnene. Farverne på væggene er nøje udvalgt til at skabe harmoni. Vi bruger møbler i natur materialer som er i børnestørrelse, og vi har en belysning som er mildere for børnenes øjne. Vi placerer legetøj i børnehøjde så de selv kan tage det de vil bruge, og alt legetøj har sin egen plads. Vi pynter både udendørs og på stuerne med blomster i vindueskarmene, og med årstidsborde som afspejler årets gang. Vi øver os i at holde rene linjer, at der ikke er for mange ting som roder. Vi vasker dagligt borde af når vi har spist, fejer gulve mm. På denne måde tilstræber vi at skabe en æstetisk, hyggelig, stemning, der stimulerer børnene til at føle sig trygge og hjemme.

Evalueringskultur

Når der tales om evaluering i dagtilbud, indebærer det, "at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til", hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Det er vigtigt at reflektere over egen praksis så vi hele tiden sikrer, at der er bevidsthed og læring omkring det vi gør i vores pædagogiske praksis både i forhold til børnene og i forhold til os som fagpersoner. Mens børnene leger, er vi aktive med dagligdags gøremål i nærheden af børnene, således at vi samtidig kan observere det enkelte barn og se hvordan det interagerer med en børnegruppe. Disse observationer anvendes i forbindelse med evaluering af barnets trivsel, tilknytning og leg, på personalemøder og til at målrette en pædagogisk indsats for at styrke barnet indenfor de nævnte områder.

Observationerne kan også bruges til at styrke samarbejdet med hjemmet eller ved udfærdigelse af handleplaner der vedrører en specifik indsats overfor et barn/en gruppe børn.

De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Alsidig personlig udvikling

"Opdragelse er at tænde en ild - ikke fylde en spand"

Heraklit, 540-480 fvt.

Som beskrevet i forordet så forholder Rudolf Steinerpædagogikken sig til det HELE menneske - det fysiske legeme, den følende sjæl og det tænkende menneske. For barnet under 6 år er daglige rytmer og efterligning med til at styrke og udvikle både legeme, sjæl og sind.

Vores hverdag er således struktureret efter årets, ugens og dagens rytme. Dagsrytmen er udarbejdet ud fra princippet om en vekselvirkning mellem koncentreret aktivitet og fri leg. Denne rytme giver børnene ro og tryghed idet glæden ved at genopleve og genkende er stor. Det er vigtigt at dagen veksler mellem de udadvendte aktiviteter og de mere samlende og lyttende aktiviteter, hvor barnet skal holde sig selv lidt tilbage - den såkaldte udånding og indånding. Er der ubalance mellem udånding og indånding kan børnene enten blive meget passive eller meget urolige. Alle aktiviteter er med til at nære det hele mennesket. Vi arbejder med at gøre vores struktur så simpel som muligt, så det er let for børnene at orientere sig i.

Social udvikling

I Rudolf Steiner Børnehaven ved Skoven er aldersfordelingen hos børnene væsentlig. Der er stor forskel på et børnehavebarn på 3-6 år og hvad det lille barn på under tre år har brug for.

Der er ingen tvivl om, at denne konstellation på mange måder er en stor gave. Legen på tværs af aldersgrupper understøtter den naturlige evne til, at de små efterligner de store, og at de store kan få lov til at hjælpe de mindre og på den måde få opøvet deres sociale kompetencer og udvikling. Samtidig skal vi være særlige opmærksomme på, at småbørnene ikke overforbruger deres kræfter. De sociale kompetencer hos børnene bliver indlejret gennem fællesskabet i hverdagen og til fest. Således er hverdagens indånding i form af styret aktiviteter og udånding i form af fri leg med til at forme det enkelte barns kompetencer.

Barnet lærer spillereglerne i en voksenstyret aktivitet såsom at modtage en besked, være stille, vente på tur – selvfølgelig differentieret efter alder. Ligeledes lærer barnet spillereglerne i den fri leg med andre børn, hvor kompetencerne forhandling og kompromisløsning udvikles med støtte fra de voksne.

Kommunikation og sprog

Vi arbejder løbende med sproget og med hvordan vi skaber de bedste betingelser for at det enkelte barn kan udvikle sig verbalt.

En stor del af Steinerpædagogikken er baseret på sanglege og fortællinger. Således knyttes der flere sange og historier til vores mange årstidsfester. Historiefortællingen er med til at udvikle børnenes begreber sideløbende med vores meget praktiskbaseret hverdag, hvor erfaringer og ord forbindes. Endvidere er historiefortællingen med til at styrke koncentrationen, fantasien og følelsen af at tilhøre et fællesskab. Vi lægger stor vægt på sproglig autenticitet. Det vil sige at der er en sammenhæng mellem det vi siger og det vi gør. Vi hjælper børnene til at finde de rette ord. F.eks. kan et "ondt-i-maven" i spisesituationen være et udtryk for at barnet ikke kan lide maden, og med støtte kan barnet hjælpes til at formulere dette.

De børn som har vanskeligheder med sproget har vi særligt fokus på både i det daglige, men også med hjælp fra kommunens talepædagog.

Krop, sanser og bevægelse

Legepladsen i børnehaven lægger op til at børnene bruger deres krop og at de til stadighed er i bevægelse. Deres motoriske færdigheder forbedres, når de bevæger sig på ujævnt og skiftende underlag og i naturen styrkes deres muskler, smidighed, balance og fornemmelse af rum. Naturen vækker alle kroppens funktioner og sanser.

Udover den bevægelse børnene får gennem den frie leg har vi hver dag sangleg om formiddagen. Sanglegen består af gentagne rytmiske bevægelser, der øver børnenes iagttagelsesevner og tilstedeværelse i et koordineret samvær, ligesom det øger kropsbevidstheden. Ved at gøre de samme bevægelser sammen i en rundkreds, imens vi synger, styrkes motorikken, balancen, sproget, selvfølelsen og ikke mindst fællesskabet.

En gang om ugen er en gruppe børn med til at tilberede et sundt økologisk måltid, typisk en suppe der passer til årstiden (fx brændenældesuppe). Derudover har vi fokus på børnenes madpakker og der lægges vægt på at de skal være sunde og praktiske. Sunde så børnenes kan klare sig en hel dag i børnehaven, hvor aktivitetsniveauet er højt. Praktiske så de passer til en skovtur, de dage vi skal det, men også så madpakkerne ikke indeholder for mange ting som små fingre ikke selv kan åbne.

Natur, udeliv og science

"Årets gang har sit eget liv. Menneskesjælen kan med sin følelse følge dette liv. Først når sjælen lader det, der taler forskelligt fra uge til uge i årets liv, virke på sig, kan den rigtig finde sig selv gennem denne medleven. Den vil da føle, hvordan den får tilført kræfter som styrker den indefra."

(Rudolf Steiner, 1918)

Naturen er vigtig for os. Vi bor og lever med naturen hver dag. Vi er i den heldige situation, at vores børnehave ligger på den mest pragtfulde grund, som ligger med skovkanten på den ene side og marker på den anden side. Derudover ligger vi i gå afstand til Køgebugt.

Vi er ude det meste af dagen, året rundt. Vi oplever det særlige ved hver årstid hver eneste unikke dag. Det er vigtigt for os, at børnene får en naturlig omgangsform til naturen med respekt for de forskellige kvaliteter som bl.a. de fire elementer luft, vand, jord og ild repræsenterer. Særligt ild kan være en udfordring at opleve. Vores bålplads ligger så den indtager en hel central plads på børnehavens område og hensigten er, at der hyppigt skal tændes op, særligt i vinterhalvåret. Fornemmelsen for de livsprocesser, som foregår både i plante- og dyreriget er endvidere et vigtigt element i den pædagogiske praksis.

Vi har plantekasser i haven med forskellige ting så som krydderurter, spiselige blomster, kartofler, tomater og smukke bi-venlige blomster af en masse. Her har børnene mulighed for at følge med i hele processen fra jord til bord. Derudover har vi den smukkeste lille sansehave hvor børnene kan gå på opdagelse mellem ribs, stikkelsbær, blåbær og æbletræer. Her kan de også smage, røre og nærstudere planterne og dyrene på tæt hold.

Naturen stiller sig selv til rådighed for os. Vi oplever, at det er vigtigt barnet selv tilegner sig naturens lovmæssigheder og fænomener gennem det at sanse og opleve dem på egen krop. Derved kommer de frem til en barnlig erkendelse af sammenhængene. Disse egen oplevelser er meget vigtige for barnet og de danner grundlag for senere at nå frem til en erkendelse gennem naturvidenskaben - først gribe, så begribe.

Vi lægger stor vægt på bæredygtighed og derfor bliver børnene mest muligt præsenteret for legetøj i naturmateriale derved kan de også se, at det kan repareres eller genanvendes til andet brugbart.

Vi følger også processen i "livets gang" eksempelvis i hønsegården hvor der lægges æg, der så udruges til kyllinger som sidenhen kan slægtes eller bliver til de dør af naturlige årsager. Vi studerer ting i vores forrådnelsesbure samt undersøger diverse små dyr/ting med vores elektroniske lup. Vi har ydermere et natkamera med bevægelsescensor som vi sætter op forskellige steder i skoven. Derved kan vi den efterfølgende dag studere de dyr som er natdyr

Kultur, æstetik og fællesskab

Årstidens rytmer med deres årstidsfester, sange og historier er bygget op omkring den kristne kalender – man kan dog godt gå i børnehaven uden at bekende sig til den kristne trosretning. Børnene oplever herved de historier der ligger til grund for det danske samfunds højtider. Historiefortællingen byder endvidere på en oplevelse af vores fælles værdier.

Samarbejdet mellem børnehaven og forældrene er altafgørende for, at børnehavens kultur kan bæres igennem. Således oplever børnene sig som en del af et fællesskab omkring børnehaven, hvor forældrene tager aktivt del. Forældreengageringen og vores to årlige arbejdsdage er ikke blot af praktisk nødvendighed, men i endnu større grad med til at opbygge en vi-kultur, hvor alle er med til at tage ansvar for børnehavens ve og vel. Der skabes et fællesskab, som genspejles i hverdagen. F.eks. når Tobias på 4 år husker at tage skoene af, fordi han og hans far lige har vasket gulvet i weekenden. På denne måde opleves forældrenes engagement og nærvær også i de timer de ikke er der.